

Statsforvalterens tilråding til Miljødirektoratet om vern av skog for

Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss) i Hol og Nore og
Uvdal kommune, Buskerud

Brekkeåsen i Rollag kommune, Buskerud

Såttvetåsen i Kongsberg kommune, Buskerud

Husebykollen i Asker kommune, Buskerud

Veset og Holter i Nes kommune, Akershus

Haverstingen i Krødsherad kommune, Buskerud (utv.)

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og
Akershus, juni 2025

Innhold

1.	FORSLAG	3
1.1	Hjemmelsgrunnlag	3
1.2	Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget	4
1.3	Andre interesser	7
1.4	Planstatus	8
2.	SAKSBEHANDLING	8
2.1	Saksbehandlingsprosesser	8
2.2	Forholdet til utredningsinstruksen	8
3.	VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN	9
3.1	Navn	9
3.2	Avgrensing	9
3.3	Verneforskriftene	9
4.	OPPHEVING OG ENDRING AV TIDLIGERE VERNEVEDTAK	9
5.	FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	10
5.1	Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser	10
5.2	Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser	10
5.3	Avveining skogvern - skogbruk	10
5.4	Forvaltningsmyndighet	11
6.	Beskrivelse av det enkelte område med merknader	13
6.1	Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss), Hol og Nore og Uvdal kommuner	13
6.2	Brekkeåsen, Rollag kommune	17
6.3	Såttvetåsen, Kongsberg kommune	19
6.4	Husebykollen, Asker kommune	21
6.5	Veset og Holter, Nes kommune	24
6.6	Haverstingen, Krødsherad kommune - utvidelse	27
	Vedlegg:	29

1. FORSLAG

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus tilrår vern av 6 naturreservater i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Fem av områdene er nye naturreservater, 1 av områdene er utvidelse og sammenslåing av to eksisterende naturreservater.

Tilrådingen omfatter 16 024 dekar nytt verneareal. Totalt skogareal er 15 242 dekar, og av dette er 12 077 dekar produktiv skog.

Områdene som foreslås vernet er:

Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss) i Hol og Nore og Uvdal kommuner, Buskerud
Brekkeåsen Rollag kommune, Buskerud
Såttvetåsen i Kongsberg kommune, Buskerud
Husebykollen i Asker kommune, Buskerud
Veset og Holter i Nes kommune, Akershus

Området som foreslås utvidet er:

Haverstingen i Krødsherad kommune, Buskerud

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Områdene foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62.

Områdene foreslås vernet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservatene skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene
a (variasjonsbredden av naturtyper og landskap),
b (arter og genetisk mangfold),
c (truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter).

Verneområdene skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- *Eit representativt utval av norsk natur skal bevarast for kommande generasjonar.*
- *Økosystema skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.*
- *Ingen trua arter og naturtyper skal utryddast, og utviklinga til truga og nær truga arter og naturtyper skal betras.*

Opprettelse av verneområdene bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne disse naturområdene mot ulike typer inngrep, gir verneområdene også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Områdene vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

Område	Verneverdi og mangeloppgyllelse	Påvirkningsfaktorer
Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss)	Området bidrar i stor grad til oppfyllelse av viktige mangler i skogvernet. Selv om skogen er høytliggende og på fattig grunn, så er skogen svært gammel og saktevoksende. Det har for disse skogsområdene vært en lang kontinuitet som gjør at arter knyttet til slike substrat og livsmiljø har overlevd. Det er registrert flere hundre funn av rødlistete arter og minst 18 gammelskogstilknyttede rødlistearter etter ny rødliste for 2021. Gammel furunaturskog med god kontinuitet og brannpåvirkning over større areal er sjeldent både i Norge og internasjonalt. Området ansees som nasjonalt viktig (***). Av generelle mangler trekker den biologiske kartleggingen frem forekomst av biologisk gammel skog og mulig storområde. Av regionale mangler for Buskerud inngår mangelen gammel furuskog. Samlet vil vern av området være gunstig for ivaretagelse av biologisk mangfold knyttet til et slikt skogsmiljø. Ingen rødlistede naturtyper	Skogbruk
Brekkeåsen	Området har høye verneverdier knyttet til naturskog med rik variasjon i vegetasjonstyper og stor artsrikdom. Rikt sigevann og varierende geologiske forhold gir grunnlag for relativt produktiv granskog dominert av rike og intermediære vegetasjonstyper. Fattigere vegetasjonstyper forekommer primært på skrinnere partier med blokkmark. Skogen er lite preget av tidligere hogster. Det er stor mengde død ved, både stående og liggende, og i ulike nedbrytningsstadier. Vindfall har også bidratt til å øke andelen død ved. Dette gir livsgrunnlag for en rekke vedboende arter. Det er registrert 12 rødlistede arter, bl.a. huldrestry (EN), sjokoladekjuke (VU) og de rødlistede naturtypene høgstaudegranskog (NT), Kalk- og lågurtfuruskog (VU) og små innslag av frisk, rik edelløvskog (NT).	Skogbruk

	Området utgjør en del av de humide, østvendte granskogsliene på vestsiden av Numedalen, en skogtype som er underrepresentert i dagens skogvern. Rødlistede naturtyper: Høgstaude granskog (NT) og kalk- og lågurtfuruskog (VU).	
Såttvetåsen	Hele verneforslaget består av kalkrike vegetasjonstyper. Barskog dominerer i de øverste delene og rik edelløvskog i nederste del. Rødlistede naturtyper utgjør en stor del av arealet. I store deler av området finnes knauser med knollekalk, og det er påvist en rekke rødlistearter knyttet til kalkrik grunn. I deler av området er det gammel skog med forekomster av død ved, og i sørlig del finnes gamle og til dels hule løvtrær. Såttvetåsen oppfyller mangler i skogvernet knyttet til kalkgranskog og rik edelløvskog, rike blandingsskoger i lavlandet og i noen grad kalkfuruskog og skog med høg bonitet. Videre ligger det hovedsakelig under 300 moh. og i sørboreal vegetasjonssone. Rødlistede naturtyper: kalkgranskog (VU), kalk- og lågurtfuruskog (VU), frisk rik edellauvskog (NT) med innslag av kalklindeskog og lågurtedellauvskog (VU).	Skogbruk
Husebykollen	Området domineres av rik edelløvskog og bekekløft på kalkrik grunn. Edellauvskogen er dominert av eik, hassel, spisslønn og rasmark med lind. På topplatået vokser hovedsakelig eik og furu. Bekkekløfta er dominert av gran med en god del innslag av edellauvtrær og boreale lauvtrær, og her er det forekomst av større mengder død ved. Her er flere rødlistearter knyttet til død ved og potensiale for flere krevende arter, særlig av markboende sopp og til en viss grad arter knyttet til død ved. Området fyller mangler i skogvernet knyttet til lavereliggende og høyproduktiv skog, med bekekløft og rik edellauvskog, og det vurderes til å ha regional naturverdi. Rødlistede naturtyper: lågurtedellauvskog (VU), frisk rik edellauvskog (NT), høgstaude granskog (NT) og høgstaude edellauvskog (VU).	Skogbruk og friluftsliv. Pukkverk og fritidsbebyggelse i nærområdet.

Veset og Holter	Området er for det meste skogdekket, men inkluderer også noe mer åpen kulturmark, blant annet en slåtteeng. En høyspentlinje med tilhørende ryddebelt krysser tvers gjennom området. Skogen er høyproduktiv og grandominert, med innslag av gråor, bjørk og selje. Stedvis er det forekomster av edelløvskog med alm og ask og forekomst av store gamle edelløvtrær. Området som helhet inneholder mye dødved og det er registrert flere rødlistearter i området. De nordlige områdene er påvirket av nyere hogster og har lavere vernekvalitet i seg selv, mens den sørlige delen består av eldre og mindre påvirket granskog. Området fyller mangler i skogvernet knyttet til rik blandingsskog i lavlandet samt raviner. Rødlistede naturtyper: Høgstaude granskog (NT), slåttemark (CR)	Skogbruk og beite. Gjenvinningsstasjon i nærområdet.
Haverstingen (utvidelse)	Det meste av skogen er naturskog som ikke har vært flatehogd, men som er påvirket fra tidligere tider. I nordvest finnes et stort parti gammel sørboreal gran-naturskog på rik lågurt- og dels høgstaudemark, med et heterogent skogbilde. Det er rikelige mengder læger i ulike nedbrytningsstadier og stedvis godt innslag av gamle lauvtrær. Kjerneområdene har mange forekomster av rødlistearter knyttet til gran-naturskog. Området oppfyller mangler knyttet til gammel granskog og furuskog, noe lavlandsskog og rike skogtyper samt viktige forekomster av rødlistearter. De to eksisterende reservatene som blir bundet sammen har høye naturkvaliteter, og dette verneforslaget kan bidra til å bevare et sammenhengende storumråde på over 15 000 dekar. Det er ingen rødlistede naturtyper.	Skogbruk

De foreslåtte verneområdene inkluderer viktige naturtyper og et stort antall truede og nær truede arter. I flere av områdene finnes rødlistede naturtyper som vil bidra til å fylle mangler i vernet, samtidig vil de bidra til å bevare trua og nær trua arter.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslagene er innhentet fra Artskart, Narin, Naturbase og SkogAnalyse.

Vern av områdene bidrar til å redusere de negative effektene av klimaendringene, gjennom å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. De foreslåtte verneområdene har stor variasjon og rikt artsmangfold. Slike områder er robuste mot endringer i klimaet og bidrar til langsiktig bevaring av artsmangfoldet og opprettholdelse av de

Økosystemtjenester skogen gir. Vern av områdene vil bidra til langsiktig binding av karbon. Det meste av skogen i denne tilrådingen er gammel barskog, som ifølge rapporten Skogvern som klimatiltak (NINA rapport 752) har det største karbonlageret per arealenhet i levende biomasse. Etter figur 1 i den samme rapporten kan den gjennomsnittlige karbonmengden i levende biomasse i skog som blir vernet, estimeres til å være om lag 70 tonn karbon per hektar.

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i områdene som foreslås vernet er listet opp i tabellen over. Vern av de foreslåtte områdene skal gjennom bestemmelser om slike tiltak sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til dekning av viktige mangler i skogvernet. Områdene vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av truede naturtyper og levested for at stort antall truede arter, og dermed redusere den samlede belastningen på arter som har risiko for å dø ut.

Verneforskriftene åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om samlet belastning være restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og lokalisering, samt miljøforringer betaler der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturtiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriftene kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i områdene.

Statsforvalteren vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har ut fra en føre-var-tilnærming i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (samlet belastning). Det foreligger ellers etter Statsforvalterens oppfatning tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av det enkelte verneområde i kapittel 6.

Dersom områdene ikke vernes, vil det være andre sektorlover som regulerer arealbruken fremover og som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

1.3 Andre interesser

Kraft og energi:

Det går kraftledninger innenfor eller inntil følgende områder:

Navn på område	Kommune	Innenfor eller inntil verneforslaget/eksisterende vern	Spennning
Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss)	Hol og Nore og Uvdal kommuner	Inntil	420 kV
Såttvetåsen	Kongsberg	Innenfor og inntil	lavspent
Husebykollen	Asker	Inntil	300 kV

		Innenfor	lavspent
Veset og Holter	Nes	Innenfor	22 kV

Følgende områder grenser til regulert vassdrag:

- Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss)

Mineral

Det er registrert mineralforekomster innenfor følgende områder:

- Haverstingen

1.4 Planstatus

Arealene i denne verneplanen er i all hovedsak avsatt som LNFR-områder i de respektive kommunenes kommuneplaner.

2. SAKSBEHANDLING

2.1 Saksbehandlingsprosesser

Navn	Tilbud	Oppstart	Høring	Eierform
Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss)	20. desember 2022	mars 2023	november 2023	Privat delvis kløyvd eiendomsrett mellom skogrett og grunneierrett
Brekkeåsen	Juli 2022	27.06.2024	10.12.2024	Privat
Såttvetåsen	2020-2023	27.06.2024	10.12.2024	Privat
Husebykollen	Mai 2023	27.06.2024	10.12.2024	Privat
Veset og Holter	Mars 2022	27.06.2024	10.12.2024	Privat
Haverstingen utv.	Juni 2021	27.06.2024	10.12.2024	Privat

2.2 Forholdet til utredningsinstruksen

Verneforslagene er utarbeidet i henhold til utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslagene på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur belyses. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 5 vurderes samfunnsnyten av verneforslagene på et overordnet nivå, sammen med økonomiske og administrative konsekvenser. I kapittel 6 omtales og vurderes generelle kommentarer og konkrete merknader til verneforslag for de enkelte områder fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper. Etter avveininger mellom områdenes verneverdier og andre samfunnsinteresser er det underveis i verneprosessen foretatt endringer i vernebestemmelser og avgrensning for verneforslagene.

Gjennomføringen i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen har medført inkluderende prosesser som sikrer en vellykket gjennomføring.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget er også i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Kravene i naturmangfoldloven § 14 er dermed oppfylt.

3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN

3.1 Navn

Statsforvalteren tilrår at navnet endres for området som under høringen ble omtalt som Godfarfoss. Nytt forslag til navn er Bergsjø og Frygne naturreservat, som er navnene til de to setersameiene som arealet ligger på i Nore og Uvdal. Se nærmere om dette under områdebeskrivelsen.

3.2 Avgrensing

Det er gjort endringer i avgrensinger for flere av områdene etter høring. Stort sett er dette snakk om mindre tilpasninger.

I forslaget til Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss), er det tatt ut et område lengst sørøst, slik at området nå så vidt når 1000 moh. Arealet er med dette redusert fra 9704 daa til 8814 daa.

3.3 Verneforskriftene

Det er etter høringen gjort endringer i flere av forslagene til verneforskrifter. Se mer detaljert beskrivelse av dette for hvert enkelt område i kapittel 6.

4. OPPHEVING OG ENDRING AV TIDLIGERE VERNEVEDTAK

I forbindelse med verneforslaget for Haverstingen foreslås to eksisterende vernevedtak opphevet og erstattet med en ny forskrift. Det gjelder:

- Forskrift 16. desember 2011 nr. 1282 om vern av Haverstingen naturreservat, Ringerike, Flå og Krødsherad kommuner, Viken
- Forskrift 10. juni 2005 nr. 568 om verneplan for barskog, vedlegg 5, fredning av Storås naturreservat, Krødsherad kommune, Buskerud.

5. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

5.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Områdene er i kommunenes arealplaner i hovedsak avsatt til Landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder (LNFR-områder). Kartlegginger av områdenes naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen. I Bergsjø og Frygne er eksisterende data brukt som utgangspunkt for vurdering av verneverdi. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter.

Vernet av områdene vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, jordbruk, mineralutvinning regulering av vassdrag, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Det er ellers i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensning og forskriftsutforming.

Statsforvalteren mener at verneforslaget slik det nå foreligger har små negative konsekvenser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslagene vil også sikre viktige områder for friluftsliv.

5.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

De største kostnadene som følge av etableringen av verneområdene vil være utgifter til forvaltning og skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene. I tillegg kan det kunne være behov for å restaurere natur i deler av områdene.

Enkelte steder er det granplantefelt innenfor verneforslagene. Disse vil normalt restaureres ved fri utvikling, eventuelt kan det være aktuelt med skjøtselstiltak som fremskynder prosessen mot en mer naturlig skogdynamikk.

I Veset og Holter inkluderer verneforslaget ca. 9,4 dekar slåttemark. Skal naturverdiene ivaretas må området restaureres og skjøttes med årlig slått i henhold til skjøtelsesplan utarbeidet i 2018. Faktaark og skjøtelsesplan for lokaliteten finnes på: <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00112790>

5.3 Avveining skogvern - skogbruk

Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fikk den 1. juli 2020 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet å utrede forvaltningstiltak knyttet til skogvern og konsekvenser for avvirkningen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. I rapport M-2007-2021 har direktoratene foreslått retningslinjer for avveininger.

I oppdrag fra Klima- og miljødepartementet datert 8.11.2021 ba Klima- og miljødepartementet om at forslaget iverksettes, med noen mindre justeringer. For privateid skog skal forslaget iverksettes for områder der det mottas tilbud etter 1. februar 2022, og ved vern av offentlig eid grunn for områder der det meldes oppstart fra og med samme dato.

I denne verneplanen er det gjennomført avveining for Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss), Brekkeåsen, Sattvetåsen, Husebykollen og Veset og Holter. Avveingsrapporter og skograpporter for disse områdene ligger vedlagt denne tilrådingen.

Haverstingen (utv). i Krødsherad er tilbudt for frivillig vern av grunneierne før 1. februar 2022 og omfattes derfor ikke av oppdraget fra Klima- og miljødepartementet.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1 ¹⁾
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1 ¹⁾
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre		Kan få		Har		
			Betydning for tømmertilgangen						

Figur 1 Matrise for områdets betydning for tømmertilgangen og betydning for vern. Grønne områder angir områder hvor vern skal prioriteres fremfor skogbruk, røde ruter angir at tømmertilgangen skal prioriteres fremfor vern og gult felt angir områder som må vurderes nærmere av Statsforvalter.

Samtlige av områdene som er avveid ligger innenfor de kategorier som skal prioriteres for vern (grønne ruter). Gjennom verneplanprosessen er det gjort tilpasninger mot skogbruksinteresser og andre interesser, som medfører endringer i arealtallene fra mottatt tilbud til det arealet som blir foreslått for vern.

Område	Betydning for vern og tømmertilgang	Tilbudt areal	Foreslått for vern
Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss)	S5V1	8905	8814
Brekkeåsen	S4V2	785	786
Såttvetåsen	S3V1	682	722
Husebykollen	S7V1	279	190
Veset-Holter	S5V2	219	219
Totalt			10 731

5.4 Forvaltningsmyndighet

Aktuelle kommuner skal gjennom høringsprosessen gi tilbakemelding på om de ønsker å få tildelt forvaltningsmyndighet for nye verneområder i tråd med gjeldene politikk på området. Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet.

Statsforvalteren har gjennom høringen bedt kommunene vurdere om de ønsker forvaltningsmyndighet for sine områder og gi oss beskjed dersom de ønsker det. Ingen av kommunene har gitt tilbakemelding på dette. Ingen av kommunene har i dag forvaltningsmyndighet for sine verneområder.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

6. Beskrivelse av det enkelte område med merknader

6.1 Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss), Hol og Nore og Uvdal kommuner

Totalareal 8814 dekar

Skogareal totalt 8348 dekar

Produktiv skog 5889 dekar

Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss) ligger i nordboreal vegetasjonssone, sør-vest for Pålsbufjorden nær Dagali på grensen mellom kommunene Hol og Nore og Uvdal i Buskerud fylke. Verneforslaget består av tre delområder adskilt av elva som ender i Godfarfossen og Pålsbufjorden, og 420 kV kraftgate.

Verneformål og særskilte verneverdier:

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel brannpåvirket furuskog i naturskogsfase. Området er spesielt som et lite påvirket storområde, hvor artsfunnene vitner om svært lang kontinuitet. Videre er formålet å bevare et område som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det har et rikt artsmangfold med flere sjeldne, sårbare og truede arter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Skogen i og rundt Godfarfossen og Pålsbufjorden, og videre opp liene mot Bergsjøåsen, domineres av gammel furuskog i naturskogsfase. Tidligere plukkhogget naturskog dominerer skogbildet. Intensiteten av tidligere hogstinngrep varierer noe over eiendommene og ut ifra skogens produktivitet og tilgjengelighet, men gjennomgående er det svært stor tetthet av gamle furutrær. Trær på 2-300 år er vanlige. Kelo-elementer er svært vanlig i hele området, enten som høystubber (flere etter tidligere vinterhogster) eller stående som hele trær. Liggende død ved er mer spredt og flekkvis fordelt, men har uvanlig god kontinuitet totalt sett, og alle nedbrytningsstadier er representert. Små til midlere dimensjoner dominerer, men de fleste av kelo-kvalitet. Hele arealet er sterkt preget av gjentatte skogbranner de siste hundreårene, der brannlyrer er svært vanlig på levende trær og kelo-gadd, samt synlige kullrester finnes på svært mange stubber og læger.

Av vedboende sopp knyttet til liggende død ved av furu er naturskogsarter som tyrikjuke (NT), furuplett (NT), hornskinn (VU), flekkhvitjuke (NT), taigapiggskinn (NT) og skyggejuke (VU) notert. Mest interessant er funn av taigahvitjuke (VU) som er svært sjelden på Østlandet og er først og fremst tilknyttet urskogsnære furuskoger i hhv Pasvik og Femund-området. Potensialet for flere krevende sopparter er stor. På gamle levende trær finnes furustokkjuke (NT). Det er også et betydelig potensial for markboende sopp tilknyttet gammel sandfuruskog.

Det kan også nevnes at det langs forsumpede søkk i furuskogen er påvist huldretorvmose (EN), arten har potensial for å finnes flere steder.

Området er etter gammel metodikk gitt *** (nasjonal verneverdi). Mangelinndekningen er høy og knyttet til forekomst av eldre naturskog med svært lang kontinuitet. I forlengelsen av dette er området også vurdert til å ha en stor betydning for økologisk nettverk.

Inngrepsstatus og andre interesser:

Området grenser mot regulert område til Godfarfoss kraft AS, 420 kV kraftlinje og deler av vei gjennom området i nord. I forbindelse med Godfarfoss kraftverk er det laget en tunnel som går under verneforslaget fra inntaksdam og ned til kraftverket. Det grenser også inntil deler av Pålsbufjorden og

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Godfarfossen i nord. I sør går området opp om trent så høyt som furubestandene går. Ellers grenser området til naboeiendommer som enten ikke har verne kvaliteter grunnet hogst, eller som ikke ønsker vern på sine eiendommer.

I NGU's kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk.

Interessene er knyttet til skogsdrift, jakt, fiske og friluftsliv.

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Området var på høring i november 2023.

Høringsinnspillene, samt uttalelser ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser er vedlagt i sin helhet i vedlegg 3.

I høringen som også gjaldt flere andre områder, kom det inn 12 uttalelser som var relevante.

Et sammendrag av disse pluss innspill ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser gjengis under her:

Forsvarsbygg konstaterer at de generelle unntakene fra ferdselsbestemmelsene inkluderer hensynet til militær operativ virksomhet og avgang og landing med Forsvarets luftfartøy. Har ingen ytterligere merknader til verneforslaget.

Statens vegvesen, Bane Nor og Viken fylkeskommune har ingen merknader.

Språkrådet ble kontaktet både under høringen og nå i forbindelse med tilrådommen siden det kom forslag fra grunneierne om å endre navnet for området fra Godfarfoss til Bergsjø og Frygne. Språkrådet hadde ingen merknader til dette.

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) hadde et overordnet og generelt innspill til områdene som var på høring i november 2023, og dette gikk på at det i verneforskriftene burde fremkomme hvem som var forvaltningsmyndighet.

Statkraft Energi AS hadde innspill ved varsel om oppstart i mars og ved høringen i november 2023. De har ingen innvendinger til verneplanene, men vil minne om at Pålsbufjorden er regulert i forbindelse med Nore-utbyggingen, og vannstanden kan variere mellom kote 725,57 og 749,07. En liten del av verneforslaget går ned til fjorden. Statkraft er ikke kjent med problemer med erosjon i dette området, men må forbeholde seg retten til å utføre erosjonssikring i strandsonen dersom de får pålegg om dette fra NVE.

Statnett: Av hensyn til nødvendig drift og mulighetene for fremtidig utvikling av transmisjonsnettet ber Statnett om at den delen av den planlagte opprettelsen av Godfarfoss naturreservat som ligger nord for og innenfor klausuleringsbeltet til Statnetts 420 kV transmisjonsnettledninger Dagali Ringerike og Dagali-Nore. Alternativt ber Statnett om at verneområdet grenses ut over ledningene og at den planlagte opprettelsen av Godfarfoss naturreservat, ikke legges nærmere enn 30 meter fra senter av hver av Statnetts 420 kVledninger.

NVE hadde innspill ved varsel om oppstart i mars og ved høringen i november 2023. De ber Statsforvalteren ha kontakt med områdekonsesjonærer, og med netteiere og regulanter der det er aktuelt. Statsforvalteren bør ha tett dialog med Statkraft og Numedals-Laugens Brugseierforening for å vurdere hvorvidt et vern kommer i konflikt med drift av reguleringsmagasin, konsesjonsbestemmelser og eventuelt behov for motorisert transport i verneområdet i forbindelse med flomsikring.

Elvia AS hadde innspill ved varsel om oppstart i mars og ved høringen i november 2023. De ga tilbakemelding om at de ikke har anlegg innenfor området Godfarfoss.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Landbruksforvaltningen i Numedal mener at forslaget til arrondering vider svært uhensiktsmessig og fragmentert. Kommunen forslår at det jobbes mer med å en helhet i vernegrensa, både unngå vinkler og ulogisk avgrensing og unngå areal inne i verneområdet som ikke vernes. Dersom grensa fastholdes slik som nå, må en sørge for tilkomst til det området som ligger inne i verneområdet, men som ikke er vernet.

Håvard Åsen og Reidar Sundbye Foss er grunneiere på en eiendom i verneforslaget der de har grunn- og beiterett, mens det er andre som er eiere av skogen. De stiller seg positive til frivillig vern, men det tas i stor grad kun hensyn til verdi på skog. Det må gis erstatning til grunneier på lik linje med skogeier, dette er en forutsetning for at det skal bli gitt tilbud om vern. Et vern vil hindre fremtidig adkomst til områdene på oversiden av verneområdet, det går i dag ingen vei gjennom området. Et vern vil hindre fremtidig bruk av eiendommen til hytte- og/eller annen næringsvirksomhet, dette området har stort potensial for nytter og annen turistnæring. Merknad til forskriften: det må være en forutsetning at eksisterende gjerder kan bestå og vedlikeholdes.

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalteren tar uttalelsene fra Bane Nor, Forsvarsbygg, Viken fylkeskommune, Statens vegvesen, Norges Televisjon og Språkrådet til orientering.

Forvaltningsmyndighet

Ved vernevedtaket eller like etterpå blir det fastsatt hvem som skal ha forvaltningsmyndighet i verneområdene. Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for de fleste verneområder, men myndigheten er i noen tilfeller delegert til kommunen. Kommuner som ønsker delegert forvaltningsmyndighet, kan gi tilbakemelding om dette gjennom verneprosessen.

Hverken Hol kommune eller Nore og Uvdal kommune har gitt tilbakemelding om at de ønsker å overta forvaltningsmyndigheten for verneområdene i kommunen.

Til innspill fra Statkraft, NVE og Statnett uttaler Statsforvalteren at vi er kjent med at Pålsbufjorden er regulert. Skulle det vise seg å være hensiktsmessig, etter en helhetlig samfunnsmessig og naturvernmessig vurdering, med erosjonssikring i det vernede partiet i strandsonen langs Pålsbufjorden, så antar vi at verneområdeforvaltningen vil åpne for dette iht. verneforskriftens § 8. Vi har videre grenset ut eksisterende 420 kV gjennom en åpning i vernekartet som skal være tilstrekkelig. Vi har i tillegg lagt til et generelt unntak fra vernebestemmelsene: «k. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg inntil verneområdet» og et generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene: «e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg inntil verneområdet. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten».

Endringer siden høring

Navn

Statsforvalteren tilrår endring av navnet for området som under høringen ble omtalt som Godfarfoss.

Navnet Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss) er ikke helt treffende siden det aller meste av arealet er i fjellsiden sør for elva og fossen. Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss) er ikke vernet, men bygget ut til vannkraftproduksjon. Fossen eller elven berøres ikke av vernet. Grunneierne har foreslått å heller kalle området Bergsjø og Frygne naturreservat, som er navnene til de to setersameiene som arealet ligger på i Nore og Uvdal. Norsk språkråd har fått forslaget oversendt og

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

har ingen merknader til endringen, og Statsforvalteren mener dette navnet er bedre egnet enn Godfarfoss.

Avgrensing

Området har etter høringen blitt noe mindre ved at et høytliggende parti i sørøst, over 1000 meter, er tatt ut. Endringen skyldes at grunneier ikke ønsket vern der.

Verneforskrift

Navnet for området er endret til Bergsjø og Frygne naturreservat.

Formålsparagrafen og bestemmelse om bålbrekking i verneforskriften er oppdatert til dagens mal, uten endring i innhold.

Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med endring i navn, vernekart og verneforskrift som beskrevet.

6.2 Brekkeåsen, Rollag kommune

Totalareal 786 dekar

Skogareal totalt 785 dekar

Produktiv skog 713 dekar

Brekkeåsen ligger 3 km nord for Veggli sentrum i en bratt li vest for fylkesvei 2796. Området ligger i mellomboreal/nordboreal sone mellom ca. 300-720 m.o.h.

Verneformål og særskilte verneverdier:

Formålet med forskriften er å bevare et skogområde med gammel gran og furuskog, samt innslag av varmekjære lauvtrær. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold, spesielt som leveområde for arter knyttet til gammel skog og død ved. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Området ligger i en bratt, østvendt lise og utgjør en del av de humide, østvendte granskogsliene på vestsiden av Numedalen. Fra åsen siver det rikt vann gjennom striper av næringsrike bergarter, noe som bidrar til at området i stor grad består av produktiv granskog. Vegetasjonen domineres av rike skogstyper med gran i tresjiktet, mens furu kun forekommer i de høyereliggende partiene og de bratteste liene. Det finnes også spredte innslag av osp, rogn, bjørk, selje og gråor.

I nord er det større partier med betydelige mengder død ved av gran. Lenger opp finnes også en del død ved av osp og grov osp, som gir potensial for krevende vedboende sopparter. I skrenten sør for Tårånsåsen finnes varme sørberglier med innslag av rik edelløvskog og blandingsskog. Her vokser spisslønn, alm, osp og gran, og området preges av innslag av død ved og gamle trær. I feltsjiktet finnes kravfulle arter som vårerteknapp, tysbast, myske, kranskonvall og blåveis.

Av rødlistede naturtyper er det registrert høgstaudegranskog (NT), kalk- og lågurtfuruskog (VU) og små innslag av frisk, rik edelløvskog (NT). Større deler av lia kan karakteriseres som naturskog, selv om skogtilstanden varierer. Noen deler av lia fremstår som mer homogen, gammel kulturskog med lite død ved. Totalt er det registrert 12 ulike rødlistede arter i området, fordelt på 2 EN-, 1 VU- og 9 NT-arter. Området har høye naturkvaliteter og representerer et forholdsvis stort naturskogsområde som er særegent for regionen

Naturverdiene i området er vurdert til å være tilstrekkelig kjent og beskrevet og det henvises til www.naturbase.no.

Inngrepsstatus og andre interesser:

I NGUs kartdatabase er det ikke registrert forekomst av grus og pukk eller av mineraler innenfor verneforslaget. Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde samt reindrift (LNFR). Det er ikke gjort registreringer av kulturminner i området.

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Det kom seks generelle uttalelser som angår Brekkeåsen. Disse er samlet i vedlegg 4.

NVE identifiserte ingen energiinteresser innenfor området. Føie AS og Rollag Elektrisitetsverk AS hadde heller ingen kommentarer til verneforslaget.

Direktoratet for mineralforvaltning, Bane NOR, Forsvarsbygg og Statens vegvesen AS hadde ingen merknader.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Norges Televisjon AS (NTV) poengterer at vern av skogsområder ikke må hindre distribusjon av TV- og radiosignaler i det digitale bakkenettet, som er en del av Norges beredskapsinfrastruktur. Trær og vegetasjon som vokser kan blokkere signalene, og de foreslår at eventuelle avbøtende tiltak, som reduksjon av vegetasjon eller bygging av nye sendestasjoner, bekostes av Statsforvalteren eller rette verneinstans. NTV forbeholder seg retten til å komme tilbake til saken hvis vegetasjonen i verneområdene påvirker signalene negativt.

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalteren tar uttalelsene fra NVE, Direktoratet for mineralforvaltning, Bane NOR, Forsvarsbygg, Statens vegvesen og Norges Televisjon AS til orientering.

Endringer siden høring

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Brekkeåsen, som i høringsforslaget.

Avgrensning

Det er ikke gjort endringer i avgrensningen etter høring.

Verneforskrift

Formålsparagrafen og bestemmelse om bålrensning i verneforskriften er oppdatert til dagens mal, uten endring i innhold.

Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med verneforskrift og vernekart som ved høring.

6.3 Såttvetåsen, Kongsberg kommune

Totalareal 722 dekar.

Skogareal totalt 722 dekar.

Produktiv skog 722 dekar.

Såttvetåsen ligger i den bratte vestvendte lia øst for Skollenborg, i høydelaget 120-350 moh.

Verneformål og særskilte verneverdier:

Hele verneforslaget består av kalkrike vegetasjonstyper. Barskog dominerer i de øverste delene og rik edelløvskog i nederste del. Rødlistede naturtyper utgjør en stor del av arealet, med forekomst av naturtypene kalkgranskog, kalk- og lågurtfuruskog, frisk rik edellauvskog med innslag av kalklindeskog og lågurtedellauvskog. I store deler av området finnes knauser med knollekalk, og det er påvist en rekke rødlistearter knyttet til kalkrik grunn i verneforslaget. I deler av området er det gammel skog med forekomster av død ved, og i sørlig del finnes gamle og til dels hule løvtrær. I nordre del forekommer også mer påvirket skog i yngre hogstklasser. Området ligger ikke langt fra det eksisterende Ullebergåsen naturreservat med hovedsakelig kalkfuruskog.

Såttvetåsen oppfyller mangler i skogvernet knyttet til kalkgranskog og rik edelløvskog, rike blandingsskoger i lavlandet og i noen grad kalkfuruskog og skog med høy bonitet. Videre ligger det hovedsakelig under 300 moh. og i sørboreal vegetasjonssone.

Inngrepsstatus og andre interesser:

Bruksinteressene i verneforslaget er i hovedsak knyttet til skogbruk. Det er enkelte traktorveier innenfor verneforslaget, disse er avmerket på kartet. I sørvest grenser verneforslaget til jordekant, vei og strømledning. Det er ikke registrert verken mineraler eller grus/pukk i området.

Det er ikke registrert kulturminner innenfor området.

Verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde samt reindrift (LNFR) i kommuneplanens arealdel.

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Det kom 8 uttalelser til høringen. Høringsinnspillene og liste over høringsparter, samt uttalelser ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser er vedlagt i sin helhet i vedlegg 4.

Bane Nor, Statens vegvesen, Direktoratet for mineralforvaltning og Forsvarsbygg har ingen merknader.

Norges Televisjon AS (NTV) poengterer at vern av skogsområder ikke må hindre distribusjon av TV- og radiosignaler i det digitale bakkenettet, som er en del av Norges beredskapsinfrastruktur. Trær og vegetasjon som vokser kan blokkere signalene, og de foreslår at eventuelle avbøtende tiltak, som reduksjon av vegetasjon eller bygging av nye sendestasjoner, bekostes av Statsforvalteren eller rette verneinstans. NTV forbeholder seg retten til å komme tilbake til saken hvis vegetasjonen i verneområdene påvirker signalene negativt.

NVE viser til at Glitre Nett AS påpekte at området grenser til en 22 kV nettløpe og lavspent nett. De ba om at standardbestemmelser for nettanlegg inkluderes i verneforskriften, og konkluderer at Statsforvalteren har inkludert alle bestemmelser for energi- og kraftanlegg i verneforskriften.

Glitre Nett AS gjentar innspill fra oppstartshøring. Glitre Nett har elektriske anlegg i Saatvedtåsen. I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende energi- og nettanlegg, inkludert nødvendig bruk av motorkjøretøy, selv om dette innebærer å krysse verneområdet. Det må også være mulig å utføre nødvendig skogrydding for sikker drift av

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

luftledninger. Spesielt langs Saatvedtveien, hvor en lavspent luftlinje går inn i verneområdet, kreves det linjerydding og mulighet for å felle risikotrær utenfor ryddebeltet. Der linjetraseen ligger i ytterkant av verneområder, bør avgrensningen justeres slik at linja og ryddebeltet legges utenfor verneområdet. Alle slike arbeider må kunne utføres uten å søke dispensasjon fra vernebestemmelsene. Glitre Nett sa også at de måtte kunne vedlikeholde nedgravd kabel, men de har senere avkreftet at de har kabel i området.

Visti Hedegart mener navnet bør være "Saatvedtåsen", noe som var konsensus ved intern høring.

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalterens tar merknadene fra BaneNor, Statens Vegvesen, Forsvarsbygg, Direktoratet for mineralforvaltning og Norges Televisjon til orientering.

Statsforvalterens kommentar til Glitre Nett AS: I forskriften har vi med standardbestemmelsene for reservater som berører nettanlegg. Der vernegrensa ligger i ytterkant av ryddebeltet ligger ryddebeltet utenfor vernegrensa, dette vil også bli fulgt opp når reservatgrensa skal merkes i terrenget. Nødvendig felling av enkelttrær utenfor ryddebelte som kan medføre problem på linja (sikringshogst), inngår i drifts- og vedlikeholdsbegrepet, og dette kan skje uten søknad. Felte trær skal legges igjen i naturreservatet.

Statsforvalterens kommentar til Visti Hedegart: Språkrådet bemerket til oppstartsmeldingen at navnet Saatvedtåsen, som da var foreslått, ikke kunne benyttes da det ikke er godkjent skrivemåte. Statsforvalteren foreslår derfor Såttvetåsen som Språkrådet anbefalte.

I dialog med grunneier/skogsakkyndig har det kommet frem at det er flere traktorveier gjennom området enn det som var med på høringskartet, og at det er behov for å benytte noen av disse for motorferdsel i forbindelse med skogsdrift på bakenforliggende areal. Statsforvalteren foreslår å ta inn i forskriften mulighet for tillatelse.

Endringer siden høring

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Såttvetåsen, som i høringsforslaget.

Avgrensning

Det er gjort noen mindre endringer i avgrensningen etter høring for å forenkle grenselinja. Dette har ikke gitt endringer i totalt areal.

Verneforskrift

Formålsparagrafen er oppdatert til dagens mal uten endringer i innhold.

§ 7: det foreslås å ta inn følgende punkt:

- § 7 k: nødvendig motorferdsel på traktorveier avmerket på vernekartet i forbindelse med skogsdrift i bakenforliggende skog

Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med endring i verneforskrift som beskrevet ovenfor og med små endringer i avgrensningen.

6.4 Husebykollen, Asker kommune

Totalareal 190 dekar

Skogareal totalt 188 dekar

Produktiv skog 153 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier:

Husebykollen er et variert skogområde dominert av rik edelløvskog og bekkekløft på kalkrik grunn. Det finnes flere rødlistede naturtyper: lågurtedellauskog (VU), frisk rik edellauskog (NT), høgstaude granskog og høgstaude edellauskog. Edellauskogen er dominert av eik, hassel, spisslønn og rasmark med lind. På topplatået vokser hovedsakelig eik og furu. Bekkekløfta er dominert av gran med en god del innslag av edellauvtrær og boreale lauvtrær, og her er det forekomst av større mengder død ved. Av rødlistearter er det blant annet registrert flere arter knyttet til død ved, som eikedynekjuke (VU), kastanjestilkkjuke (VU), svartonekjuke (NT) og grønnsko (NT). Det er potensiale for flere krevende arter, særlig av markboende sopp og til en viss grad arter knyttet til død ved. Området fyller mangler i skogvernet knyttet til lavereliggende og høyproduktiv skog, med bekkekløft og rik edellauskog og vurderes til å ha regional naturverdi.

Inngrepsstatus og andre interesser:

Bruksinteressene i området er i hovedsak knyttet til skogsdrift og friluftsliv. Det går en enkel traktorvei inn i området fra sør.

Det ligger en mobilmast på toppen av Husebykollen og noen lavspente linjer i nord. Langs grensa i sør går en 400 kV transmisjonslinje.

Av kulturhistoriske verdier er det registrert spor etter gruveaktivitet i form av skjerp med tilhørende veifar i østkanten av verneforslaget, i den bratte åssiden øst for Husebykollen.

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde samt reindrift (LNFR) i kommuneplanens arealdel.

Huseby pukkverk ligger litt øst for verneforslaget, og det er vedtatt en reguleringsplan for utvidelse av pukkverket vestover mot verneforslaget. Grensa for utvidelsen ligger vel 100 meter fra grensa for verneforslaget.

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Det kom 9 høringsuttalelser til Husebykollen. Høringsinnspillene og liste over høringsparter, samt uttalelser ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser er vedlagt i sin helhet i vedlegg 4.

Bane Nor, Statens vegvesen og Forsvarsbygg har ingen merknader.

Norges Televisjon AS (NTV) poengterer at vern av skogsområder ikke må hindre distribusjon av TV- og radiosignaler i det digitale bakkenettet, som er en del av Norges beredskapsinfrastruktur. Trær og vegetasjon som vokser kan blokkere signalene, og de foreslår at eventuelle avbøtende tiltak, som reduksjon av vegetasjon eller bygging av nye sendestasjoner, bekostes av Statsforvalteren eller rette verneinstans. NTV forbeholder seg retten til å komme tilbake til saken hvis vegetasjonen i verneområdene påvirker signalene negativt.

Direktoratet for mineralforvaltning påpeker at verneområdet ligger nær uttaket Huseby (Juve pukkverk, Filtvet) som har driftskonsesjon fra DMF. Eventuelle følger for framtidig utvidelse av uttaket må avklares med tiltakshaver. Høringsdokumentet viser at tiltakshaver får høringsforslaget tilsendt, og at reguleringsplanen setter uttaksgrensa over 100 meter fra verneområdet.

Viken idrettskrets har som høringsinstans forespurt idrettslag og idrettsråd i de aktuelle geografiske områdene. De har mottatt følgende kommentar fra Hurum Orienteringslag som ikke har innvendinger mot vern av Husebykollen, men forutsetter at området fortsatt kan brukes til turorientering.

NVE: Flere lavspente linjer krysser området i nord, og en 300 kV transmisjonslinje grenser mot sør. Asker Nett AS og Statnett SF ba om at standardbestemmelser for nettanlegg inkluderes i verneforskriften, samt unntak for drift, vedlikehold og oppgradering av transmisjonsnettledninger. De ser at Statsforvalteren har inkludert alle standardbestemmelser for energi- og kraftanlegg i verneforskriften, men opprettholdt vernegrensen for å beskytte naturverdiene.

Husebykollen hytteeierforening: påpeker at reguleringsbestemmelsene for Hurum pukkverk ikke sikrer bevarelse av vegetasjonen rundt store deler av det fremtidige steinbruddet. Videre at ny planlagt adkomstvei til fritidseiendommer syd på Husebykollen vil skade verneverdig natur. Husebykollen er et hyppig brukt turområde, og de konstaterer at flere av forskriftspunktene ivaretar dette. Spør om det kun burde vært grunneierne som hadde tillatelse til bålbrekking. De antar det vil bli aktuelt med skilting for å informere om vernet, og opplyser at de har tatt initiativ til informasjonstavle om gruvedriften og stier/kjerrevei. Hytteeierforeningen beklager at området øst for verneforslaget ikke er inkludert, og håper det kan bli mulighet for en utvidelse senere.

Statnett SF drifter 300kV-ledningen Flesaker-Tegneby like utenfor verneforslaget. Statnett påpeker at høringsforslaget går innenfor klausuleringsbeltet som er 20 meter til hver side for senter av ledningen. Denne ledningen må i løpet av 10-15 år fornyes, enten som ombygging av eksisterende ledning eller at det bygges ny ledning parallelt med den gamle. Av hensyn til mulighetene for fremtidig utvikling, ber Statnett om at det planlagte reservatet ikke legges nærmere enn 80 meter fra senter av eksisterende ledning.

Til forskriften bemerker Statnett av det må gis generelt unntak for drift og vedlikehold av anlegg i og inntil verneområdet. Videre påpeker de at de i forbindelse med drift og vedlikehold har behov for motorferdsel på trase litt innenfor vernegrensa. De ber om at det gis et generelt unntak for slik motorferdsel.

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalteren tar merknadene fra BaneNor, Statens Vegvesen, Forsvarsbygg, Norges Televisjon, Direktoratet for mineralforvaltning og Viken idrettskrets til orientering.

Statsforvalterens kommentar til Husebykollen hytteeierforening: Reguleringsplanen for utvidelse av pukkverket er vedtatt av Asker kommune. Statsforvalteren hadde flere merknader i planprosessen. Vi ser at noe verdifull natur går tapt, men disse forholdene kan ikke verneplanen regulere.

Vi har i arbeidet med verneplanen vært opptatt av gode muligheter for et enkelt og naturbasert friluftsliv, og har derfor valgt å åpne for bålbrekking for alle, på gitte vilkår.

Etter vernevedtak vil reservatet bli skiltet og grensene merket.

Statsforvalteren har i prosessen forsøkt å få med det verneverdige arealet øst for verneforslaget uten å lykkes, men er åpne for en utvidelse på et senere tidspunkt.

Statsforvalterens kommentar til Statnett SF: I høringsforslaget hadde vernegrensa ved en feil kommet innenfor klausuleringsbeltet langs 300 kV-ledningen. Vi har nå flyttet vernegrensa til 20 meter utenfor senter av ledningen. Det er en kort strekning Statnett har behov for motorferdsel innenfor vernegrensa, og der er en eksisterende traktorvei. Vi foreslår derfor å åpne for motorisert ferdsel på den i forbindelse med drift og vedlikehold av Statnett sitt anlegg. Statnett ber om at grensa for verneområdet trekkes 80 meter fra senterlinje for eksisterende ledning pga. behov for fornyelse. Vi har vurdert å utsette behandlingen av dette verneforslaget til Statnett

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

har avklart fornyelsen, men ser at det vil være uheldig av hensyn til skogeierne som har tilbudt areal til vern. Vi velger derfor å sende saken videre til Miljødirektoratet uten å ta ut 80 meter langs linja. Begrunnelsen er, som vi sa i høringen, at en slik reduksjon av et allerede lite verneforslag vil gjøre området enda mer sårbart, og gi risiko for at ikke verneverdiene blir godt nok ivaretatt. Verdifull natur skal uansett hensyntas når det planlegges nye linjer, og her mener vi det bør forsøkes å finne alternative traseer som gir vesentlig mindre ulempe for naturverdiene. Dette er en konflikt mellom samfunnsinteresser som må avklares av direktorat eller departement.

Endringer siden høring

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Husebykollen, som i høringsforslaget.

Avgrensing

Det er gjort en mindre endring i avgrensningen etter høring for å ta ut areal i klausuleringsbeltet langs kraftlinje.

Verneforskrift

Formålsparagrafen er oppdatert til dagens mal uten endringer i innhold.

§ 4 d: her tas det inn at bygninger og traktorvei skal være avmerket på vernekartet

§ 6 e Nytt punkt: Nødvendig motorferdsel på traktorvei i forbindelse med drift av eksisterende energi- og kraftanlegg.

§ 7 i: Her tas det inn mulighet for dispensasjon for motorferdsel i forbindelse med vedlikehold av traktorveier, bygninger og andre anlegg.

Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med endring i verneforskrift og vernekart som beskrevet ovenfor.

6.5 Veset og Holter, Nes kommune

Totalareal 219 dekar

Skogareal totalt 195 dekar

Produktiv skog 195 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier:

Området er for det meste skogdekket, men inkluderer også noe mer åpen kulturmark, blant annet en slåtteeng. En høyspentlinje med tilhørende ryddebelte krysser tvers gjennom området. Skogen er høyproduktiv og grandominert, med innslag av gråor, bjørk og selje. Stedvis er det forekomster av edelløvskog med alm og ask og forekomst av store gamle edelløvtrær. Området som helhet inneholder mye dødved og det er registrert flere rødlistearter i området. De nordlige områdene er påvirket av nyere hogster og har lavere vernekvalitet i seg selv, mens den sørlige delen består av eldre og mindre påvirket høgstaude granskog.

Slåttemarken utgjør ca. 9,4 dekar med gjenopptatt aktiv hevd og vurdering etter DN13 til A-verdi. Skal naturverdiene ivaretas må området restaureres og skjøttes med årlig slått i henhold til skjøtselsplan utarbeidet i 2018. Faktaark og skjøtselsplan for lokaliteten finnes på:

<https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00112790>

Området fyller mangler i skogvernet knyttet til rik blandingsskog i lavlandet samt raviner.

Inngrepsstatus og andre interesser:

Bruksinteressene i verneforslaget er i hovedsak knyttet til skogbruk og noe beite. Markvegetasjonen i ravinedalene er sårbare for tråkk og beiting. Vi foreslår derfor at beite er tillatt med et beitetrykk som ikke skader verneverdiene.

Det er enkelte mindre stier i området.

I sørvest grenser verneforslaget til gjenvinningsstasjonen Esval miljøpark. I sør, øst og nord grenser verneforslaget delvis til jordekant.

En strømledning går tvers gjennom området. Det er ikke registrert verken mineraler eller grus/pukk i området. Det er ikke registrert kulturminner innenfor området.

Verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde samt reindrift (LNFR) i kommuneplanens arealdel.

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Det kom 8 uttalelser til høringen. Høringsinnspillene og liste over høringsparter, samt uttalelser ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser er vedlagt i sin helhet i vedlegg 4.

Bane Nor, Statens vegvesen, Direktoratet for mineralforvaltning og Forsvarsbygg har ingen merknader.

Norges Televisjon AS (NTV) poengterer at vern av skogsområder ikke må hindre distribusjon av TV- og radiosignaler i det digitale bakkenettet, som er en del av Norges beredskapsinfrastruktur. Trær og vegetasjon som vokser kan blokkere signalene, og de foreslår at eventuelle avbøtende tiltak, som reduksjon av vegetasjon eller bygging av nye sendestasjoner, bekostes av Statsforvalteren eller rette verneinstans. NTV forbeholder seg retten til å komme tilbake til saken hvis vegetasjonen i verneområdene påvirker signalene negativt.

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Elvia AS og NVE påpekte at området krysses av en 22 kV nettløpe. De ba om at standardbestemmelser for nettanlegg inkluderes i verneforskriften.

Akershus fylkeskommune påpeker at området ligger innenfor et kulturlandskap som Riksantikvaren mener har nasjonal interesse (KULA). Dette landskapet er viktig for å bevare den historiske sammenhengen mellom gårdsbygninger og husmannsplasser, som viser den sosiale strukturen i det gamle bondesamfunnet. Fylkeskommunen mener at vernebestemmelsene for naturreservatet bør ta hensyn til kulturlandskapet, og at fortsatt jordbruksdrift er ønskelig. De påpeker at bruk av traktor og andre maskiner kan bli vanskelig dersom det innføres forbud eller dispensasjonskrav.

Nes kommune ved kommunedirektøren har kun tatt stilling til den delen av forslaget som berører Nes kommune, og påpeker at det foreslåtte området grenser inntil Esval miljøpark, som er avsatt til næringsformål i kommuneplanens arealdel. Beliggenheten for oppsamling av hageavfall ligger tett på avgrensingen til naturreservatet. Det er registrert fremmede arter innenfor Esval miljøpark og det bør vurderes hvilke tiltak som kan tillates i reservatet for å hindre spredning. Avgrensning: Kommunedirektøren vurderer at hele ravinesystemet fra Eidsvollvegen og til Vormå kunne inngått i naturreservatet, men har forståelse for at det i dette tilfellet er snakk om frivillig vern av skog og ikke helhetlige natur- og landskapstyper. Bestemmelser i forskriftene: Det er viktig at bestemmelsene åpner for tradisjonell skjøtsel av slåttemarka og mulighet for dispensasjon til å utføre tiltak som vedlikehold av dreneringsanlegg og gjerdning. Det bør vurderes bestemmelser som regulerer bekjempelse av fremmede arter.

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalteren tar merknadene fra BaneNor, Statens Vegvesen, Forsvarsbygg, Direktoratet for mineralforvaltning og Norges Televisjon til orientering.

Statsforvalterens kommentar til Elvia AS og NVE: Statsforvalteren har inkludert alle bestemmelser for energi- og kraftanlegg i verneforskriften.

Statsforvalterens kommentar til Akershus fylkeskommune: Vi ser ingen konflikter med hensynet til kulturlandskapet. Verneforslaget omfatter ikke dyrket mark og vil ikke medføre endringer i landskapet. Tvert imot vil vernet sørge for at slåttemarka, som tidligere og nåværende eiere har skjøttet godt, også blir sikret for fremtiden.

Statsforvalterens kommentar til Nes kommune: Tiltak som er positive for naturmangfoldet og verneformålet, herunder bekjempelse av fremmede arter og skjøtsel av slåttemark, er tillatt i verneområdet. Statsforvalteren har inkludert bestemmelser for vedlikehold av dreneringsanlegg og gjerdning.

Endringer siden høring

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Veset og Holter, som i høringsforslaget.

Avgrensning

Det er ikke gjort endringer i avgrensningen etter høring.

Verneforskrift

Formålsparagrafen i verneforskriften er oppdatert til dagens mal for struktur, men det er ikke gjort endringer av innholdet etter høring.

Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med verneforskrift og vernekart som ved høring.

6.6 Haverstingen, Krødsherad kommune - utvidelse

Totalareal 15 457 dekar, hvorav utvidelse på 5 293 dekar

Skogareal totalt 5004 dekar

Produktiv skog 4405 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier:

Verneforslaget ligger i Krødsherad, øst for Krøderen, og utvidelsen binder sammen de to eksisterende naturreservatene Haverstingen og Storås, vernet i 2005.

Det meste av skogen er naturskog som ikke har vært flatehogd, men som er sterkt påvirket av tidligere tiders plukk- og gjennomhogst. Utenom kjerneområdene har området begrensede naturverdier der fattig barskog dominerer. De største verneverdiene finnes i nordvest. Her er et stort parti gammel sørboreal gran-naturskog på rik lågurt- og dels høgstaudemark, med et heterogent skogbilde. Det er rikelige mengder læger i ulike nedbrytningsstadier og stedvis godt innslag av gamle lauvtrær. Kjerneområdene har mange forekomster av rødlistearter knyttet til gran-naturskog. Området oppfyller mangler knyttet til gammel granskog og furuskog, noe lavlandsskog og rike skogtyper samt viktige forekomster av rødlistearter. Begge de to eksisterende reservatene har høye naturkvaliteter, og dette verneforslaget bidrar til å bevare et sammenhengende storområde på over 15 000 dekar inkludert de to eksisterende reservatene.

Inngrepsstatus og andre interesser:

Bruksinteressene i verneområdet er i hovedsak knyttet til skogsbruk. Det går en skogsbilvei som ble bygd i 2016 tvers gjennom området. Langs veien er det et relativt bredt, åpent anleggsbelte, her kan det etter vernevedtaket kun ryddes det som er nødvendig for veivedlikeholdet. Det er også flere traktorveier i verneforslaget. Det ligger ei hytte lengst nordøst i området. En skogeier har uttrykt ønske om å kunne ha beitedyr i denne lia, og den foreslåtte verneforskriften åpner for dette.

Det går flere turstier og skiløype i området.

Det er ikke registrert kulturminner i verneforslaget.

I NGU sin kartdatabase er det en registrering av mineraler, ressurstype basemetaller (Cu,Zn,Pb,Fe sulfider,As,Sb,Bi,Sn), råstoffbetydning er ikke vurdert. Det er ikke registrert grus eller pukk i verneforslaget.

Verneforslaget er avsatt til LNFR-område i kommuneplanens arealdel.

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Det kom 7 merknader til høringen. Høringsinnspillene og liste over høringsparter, samt uttalelser ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser er vedlagt i sin helhet i vedlegg 4.

Bane Nor, Statens vegvesen, NVE og Forsvarsbygg har ingen merknader.

Norefjell Nett AS uttalte til oppstartsmeldingen at de har ingen merknader da de ikke har anlegg eller fremtidige planer om anlegg i området som er foreslått som utvidelse.

Norges Televisjon AS (NTV) poengterer at vern av skogsområder ikke må hindre distribusjon av TV- og radiosignaler i det digitale bakkenettet, som er en del av Norges beredskapsinfrastruktur. Trær og vegetasjon som vokser kan blokkere signalene, og de foreslår at eventuelle avbøtende tiltak, som reduksjon av vegetasjon eller bygging av nye sendestasjoner, bekostes av Statsforvalteren eller rette

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

verneinstans. NTV forbeholder seg retten til å komme tilbake til saken hvis vegetasjonen i verneområdene påvirker signalene negativt.

Kjell Bjørka, grunneier i Storås naturreservat har sendt inn kart og beskrivelse av blåmerka turløyper og merket skiløyper som bør kunne videreføres også etter et vern.

Direktoratet for mineralforvaltning hadde uttale til oppstartsmeldingen der de skrev at det foreslåtte utvidelsesområdet grenser til en punktregistrering av sulfider, Enderudelva 6, og ba Statsforvalteren innhente informasjon slik at det går fram av høringsdokumentene om det er viktige mineralressurser som blir berørt av vernet. I høringsuttalelsen bemerker direktoratet at området grenser til en punktregistrering av sulfider, men at informasjon fra NGU tilsier at det ikke er mineralressurser av særlig økonomisk interesse innenfor verneområdet.

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalterens tar merknadene fra BaneNor, Statens Vegvesen, NVE, Norefjell Nett AS, Forsvarsbygg og Norges Televisjon til orientering.

Statsforvalterens kommentar angående stier og skiløyper: Vi er enig i at eksisterende stier og skiløyper skal kunne videreføres. I høringsforslaget var forskriften noe mangelfull, så vi foreslår å ta inn i forskriften at eksisterende stier og løyper kan vedlikeholdes i henhold til standard på vernetidspunktet, og at det kan gis tillatelse til preparering av skiløyper.

Statsforvalterens kommentarangående mineralressurser: Før høringen tok Statsforvalteren kontakt med NGU som sa at basert på den informasjonen som foreligger, har de ingen indikasjon på at dette er mineralressurser som vil ha noen særlig økonomisk interesse. Det er ingen forekomster som er registrert i dette området, kun registreringer. Statsforvalteren har ikke mottatt noen andre merknader til dette under høringen.

Endringer siden høring

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Haverstingen naturreservat, som i høringsforslaget.

Avgrensning

Det er ikke gjort endringer i avgrensningen etter høring.

Verneforskrift

Formålsparagrafen er oppdatert til dagens mal uten endringer i innhold.

Det foreslås at følgende punkt tas inn:

§ 4 g: vedlikehold av eksisterende stier og skiløyper i henhold til standard på vernetidspunktet

§ 7 g: preparering av skiløyper

Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med vernekart som ved høring og med endring i verneforskrift som beskrevet ovenfor.

Vedlegg:

Vedlegg 1. Forslag til vernekart

Vedlegg 2. Forslag til verneforskrifter

Vedlegg 3. Høringsuttalelser samlet for Bergsjø og Frygne

Vedlegg 4. Høringsuttalelser samlet for Brekkeåsen, Husebykollen, Såttvetåsen, Veset og Holter og Haverstingen (utv.)

Vedlegg 5. Avveiinger mellom skogbruk og skogvern